

ПРИРОДНИ СПЕЦИФИКИ НА ПП ВРАЧАНСКИ БАЛКАН, ПП БЪЛГАРКА И НАТУРА 2000 ЗОНА „ЗАПАДНА СТАРА ПЛАНИНА И ПРЕДБАЛКАН - BG0001040“

Природен парк Врачански Балкан обхваща по-голямата част от Врачанската планина и масива на Лакатнишките скали. Врачанската планина заема междинно място между Предбалкана и Главната старопланинска верига и се издига южно от гр. Враца и Врачанското поле, с величествени скални склонове. На юг за граница служи дълбоко врязаният пролом на река Искър. За западна граница е приета Дружевската седловина. Планината има направление северозапад – югоизток. Дълга е около 30 км и широка 10-15 км. Нейният тясно обособен масив рязко я отличава от съседните планини. Площта на парка е 28803,9 ха.

Извиратите от планината реки Лева, Черна и Златица разчленяват планината на три дяла – Беглички (Югозападен), Стрешерски (Северозападен) и Базовски (Източен). Най-обширен е Бегличкият дял с най-висок връх – Бегличка могила (1481,7 м).

По-голямата част от територията на парка е покрита с карбонатни скали от триаски и юрски варовици. Повърхностните карстови форми като валози, въртопи, понори, обрасли в периферията си с огромни букови гори заемат обширни площи. В границите на Природен парк “Врачански Балкан” се намират едни от най-интересните пещери и пропасти – около 500. Пещерите са едни от природните чудеса на света, а уникалната им подземна красота е сътворявана в продължение на милиони години. Една от най-красивите в България – пещерата “Леденика” е обявена за Природна забележителност и туристически обект с международно значение с площ около нея – така наречения Леденишки валог 102.5 ха и се намира на 16 км западно от гр. Враца. Оформена е в малмските варовици на Згориградската антиклинала и е характерна с изключително богати морфоложки форми и образувания.

На територията на Природен парк “Врачански Балкан” са установени над 700 вида висши растения, което представлява близо 1/5 от флората на България, като 56 вида от тях са обявени за редки и защитени от изчезване, а 26 вида са защитени от Закона за защита на природата. Не по-малко интересна е и фауната на парка. Защитени от ЗЗП са 138 вида животни, като от тях 21 вида са вписани в Червената книга на България. Висока природозащитна стойност има безгръбначната фауна и дневните грабливи птици, между които – черен щъркел, египетски лешояд, скален орел, белоопашат мишелов и др. (Източник: <http://www.parks.bg>)

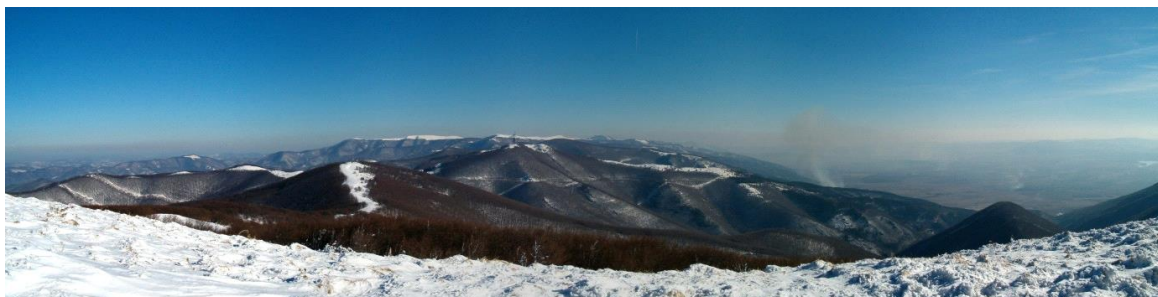
Природен парк Българка заема северните склонове на централната част от Старопланинския масив над градовете Габрово и Трявна. Характеризира се с разнообразен релеф и теренни форми: същинска планина, речни долини, хълмове, седловини, билни заравнености. Централното разположение за България и спецификата на релефа и климата от дълбока древност са привличали вниманието на хората. Историческите данни доказват, че по тези места са минавали важни стратегически пътни артерии за свързване на севера с юга, като билото на Стара планина се е смятало за естествена граница. Това определя и богатото историческо наследство в този район.

Парковата територия обхваща изворите и водосбора на река Янтра и основните притоци в горната им част и е разположен на обща площ от 21772,2 ха, включваща землищата на девет населени места на двете общини Габрово и Трявна. В границите на парка попадат: част от националния парк-музей “Шипка-Бузлуджа”, Архитектурно етнографски комплекс “Етъра”, защитените местности “Соколски манастир” и др.

Територията на природния парк обхваща билната част на Шипченска и Тревненска планина. На запад от местностите “Узана” и “Осеникова поляна” на изток до защитената местност “Студен кладенец”, прилежащите северни склонове и част от Предбалкана. Условно се различават пет части: Шипченско-Бузлуджанска част- това е частта с най-висока средна надморска височина, билната част на Тревненска планина с местността “Извора” (с най-висока част връх Бедек -1488м), “Студен кладенец”-“Конарското”, северна част на Шипченска планина и част от Габровския предбалкан и северен скат на Тревненска планина и част от Тревненския предбалкан. Средната надморска височина на природен парк “Българка” е 940 м, а денивелацията - 1120м.

Разнообразните природни дадености, богатото културно-историческо наследство, растително и животинско разнообразие са изключителен притегателен център за туристи от всякакъв вид. Паркът е едно великолепно място за отдих и почивка на хора, които желаят да избягат поне за малко от задъхания ритъм на ежедневието в градския живот. (Източник: <http://www.parks.bg>)

За Натура 2000 зона „Западна Стара Планина и Предбалкан - BG0001040“ – виж http://natura2000bg.org/natura/zones_info.php?id=220.

- *Наличие на консервационно значими видове и хабитати*

На базата на експертна преценка на служителите в ДПП Врачански Балкан и ДПП Българка са определени целевите и консервационно значимите видове и местообитания по отношение на ПББ за територията на двата природни парка. Дадени са в Приложение 1 и Приложение 2 – съответно за ПП Врачански Балкан и ПП Българка. За Натура 2000 зона „Западна Стара Планина и Предбалкан - BG0001040“ видовете и хабитатите са определени въз основа официалните документи за целите на зоната.

Списък с целеви видове и природни местообитания за III Врачански Балкан

Целеви видове

- Келереров центрантус (*Centranthus kellereri*)
- Велчево плюскавиче (*Silene velcevii*)
- Люспесто изтравниче (*Asplenium lepidum*)
- Жълт планински крем (*Lilium jankae*)
- Розов божур (*Paeonia mascula*)
- Обикновен тис (*Taxus baccata*)
- Казашката хвойна (*Juniperus sabina*)
- Ковачев зановец (*Chamaecytisus kovacevii*)
- Лаврово бясно дърво (*Daphne laureola*)
- Скален орел (*Aquila chrysaetos*)
- Червен аполон (*Parnassius apollo*)
- Лешояди
- Прилепи
- Троглобионти

Целеви природни местообитания

- Стари букови гори
- Пещери
- Субмедитерански ксероморфни съобщества
- Варовикови скали и сипеи
- Еутрофни езера
- Планински сенокосни ливади

Консервационно значими видове:

- Лалугер (*Spermophilus citellus*)
- Планински кеклик (*Alectoris graeca*)

Списък с целеви видове и природни местообитания за III Българка

Целеви видове

- Алпийската розалия (*Rosalia alpina*)
- Лицена (*Lycaena dispar*)
- Снежно кокиче (*Galanthus nivalis*)
- Родопски силивряк (*Haberlea rhodopensis*)
- Обикновен тис (*Taxus baccata*)
- Жълт планински крем (*Lilium jankae*)
- Розов божур (*Paeonia mascula*)
- Бодливолистен джел (*Plex aquifolium*)
- Различни видове орхидеи
- Различни видове лечебни растения
- Различни дървесни, храстови и тревисти горскоплодни видове
- Кафява мечка (*Ursus arctos*)
- Вълк (*Canis lupus*)
- Дива коза (*Rupicapra rupicapra*)

Целеви природни местообитания

- Бук с лавровишня
- Стари букови гори върху варовик

Консервационно значими видове и хабитати:

- Германска мирикария (*Myricaria germanica*)
- Гололистна наумка (*Cynoglossum germanicum*)
- Малколистен гарвански лук (*Ornithogalum oligophyllum*)
- Рис (*Lynx lynx*)
- Алпийски тритон (*Triturus alpestris*)
- Дневни и нощни грабливи птици
- Планински сенокосни ливади
- Низинни сенокосни ливади
- Съобщества с участие на черна елша

Списък с природни местообитания и видове – предмет на опазване в защитена зона Западна Стара планина и Предбалкан / BG0001040/

1. Целеви природни местообитания:

91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae) - Alluvial forests with *Alnus glutinosa* and *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)

3140 Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от *Chara* - Hard oligo-mesotrophic waters with benthic vegetation of *Chara* spp.

3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion* - Water courses of plain to mountain levels with the *Ranunculion fluitantis* and *Callitricho-Batrachion* vegetation

4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества - Alpine and Boreal heaths

4070* Храстови съобщества с *Pinus mugo* - Bushes with *Pinus mugo* and *Rhododendron hirsutum* (Mugo-Rhododendretum hirsuti)

5130 Съобщества на *Juniperus communis* върху варовик - *Juniperus communis* formations on heaths or calcareous grasslands

6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi* - Rupicolous calcareous or basophilic grasslands of the *Alyso-Sedion albi*

6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи) - Semi-natural dry grasslands and scrubland facies on calcareous substrates (*Festuco-Brometalia*)(*important orchid sites)

6230* Богати на видове картълови съобщества върху силикатен терен в планините - Species-rich *Nardus* grasslands, on siliceous substrates in mountain areas (and submountain areas, in Continental Europe)

6240* Субпанонски степни тревни съобщества - Sub-continental steppic grasslands

6410 Ливади с *Molinia* на карбонатни, торфени или глинести почви (*Molinion caeruleae*) - *Molinia* meadows on calcareous, peaty or clayey-silt-laden soils (*Molinion caeruleae*)

6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс - Hydrophilous tall herb fringe communities of plains and of the montane to alpine levels

6510 Низинни сенокосни ливади - Lowland hay meadows (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

6520 Планински сенокосни ливади - Mountain hay meadows

7140 Преходни блата и плаващи подвижни торфища - Transition mires and quaking bogs

- 7220*** Извори с твърда вода с туфести формации (Cratoneurion) - Petrifying springs with tufa formation (Cratoneurion)
- 8110** Силикатни сипеи от планинския до снежния пояс - Siliceous scree of the montane to snow levels (Androsacetalia alpinae and Galeopsietalia ladani)
- 8210** Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове - Calcareous rocky slopes with chasmophytic vegetation
- 8220** Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове - Siliceous rocky slopes with chasmophytic vegetation
- 8230** Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите Sedo-Scleranthion или Sedo albi-Veronicion dillenii - Siliceous rock with pioneer vegetation of the Sedo-Scleranthion or of the Sedo albi-Veronicion dillenii
- 8310** Неблагоустроени пещери - Caves not open to the public
- 9110** Букови гори от типа Luzulo-Fagetum - Luzulo-Fagetum beech forests
- 9130** Букови гори от типа Asperulo-Fagetum - Asperulo-Fagetum beech forests
- 9150** Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion) - Medio-European limestone beech forests of the Cephalanthero-Fagion
- 9170** Дъбово-габърви гори от типа Galio-Carpinetum - Galio-Carpinetum oak-hornbeam forests
- 9180*** Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове - Tilio-Acerion forest of slopes, screes and ravines
- 9260** Гори от Castanea sativa - Castanea sativa woods
- 9410** Ацидофилни гори от Picea в планинския до алпийския пояс (Vaccinio-Piceetea) - Acidophilous Picea forests of the montane to alpine levels (Vaccinio-Piceetea)
- 9530*** Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор - (Sub-)Mediterranean pine forest with endemic black pines
- 40A0*** Субконтинентални пери-панонски храстови съобщества - Subcontinental peri-Pannonic scrub
- 62D0** Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества - Oro-Moesian acidophilous grasslands
- 91BA** Мизийски гори от обикновена ела - Moesian silver fir forests
- 91CA** Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори - Rhodopide and Balkan range Scots pine forests
- 91G0*** Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus - Pannonic woods with Quercus petraea and Carpinus betulus

91H0* Панонски гори с *Quercus pubescens* - Pannonian woods with *Quercus pubescens*

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори - Pannonian-Balkanic turkey oak-sessile oak forests

91W0 Мизийски букови гори - Moesian beech forests

91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа - Moesian silver lime woods

2. Целеви видове:

Бозайници

- Широкоух прилеп - *Barbastella barbastellus*
- *Европейски вълк – *Canis lupus*
- Видра - *Lutra lutra*
- Рис - *Lynx lynx*
- Добруджански (среден) хомяк - *Mesocricetus newtoni*
- Дългокрил прилеп - *Miniopterus schreibersi*
- Дългоух нощник - *Myotis bechsteini*
- Остроух нощник - *Myotis blythii*
- Дългопръст нощник - *Myotis capaccinii*
- Трицветен нощник - *Myotis emarginatus*
- Голям нощник - *Myotis myotis*
- Средиземноморски подковонос - *Rhinolophus blasii*
- Южен подковонос - *Rhinolophus euryale*
- Голям подковонос - *Rhinolophus ferrumequinum*
- Малък подковонос - *Rhinolophus hipposideros*
- Подковонос на Мехели - *Rhinolophus mehelyi*
- Лалугер-*Spermophilus citellus*
- *Кафява мечка - *Ursus arctos*
- Пъстър пор - *Vormela peregusna*

Земноводни и влечуги

- Жълтокоремна бумка - *Bombina variegata*
- Обикновена блатна костенурка - *Emys orbicularis*
- Шипобедрена костенурка - *Testudo graeca*
- Шипоопашата костенурка - *Testudo hermanni*
- Голям гребенест тритон - *Triturus karelinii*
- Риби
- Черна (балканска) мряна - *Barbus meridionalis*
- Обикновен щипок - *Cobitis taenia*

- Главоч - *Cottus gobio*
- Балканска кротушка - *Gobio kessleri*
- Балканска кротушка - *Gobio uranoscopus*
- Европейска горчивка - *Rhodeus sericeus amarus*
- Балкански щипок - *Sabanejewia aurata*

Безгръбначни

- *Ручеен рак - *Austropotamobius torrentium*
- Бисерна мида - *Unio crassus*
- Обикновен паракалоптенус - *Paracaloptenus caloptenoides*
- Одонтоподизма - *Odontopodisma rubripes*
- Торбогнездница - *Eriogaster catax*
- **Callimorpha quadripunctaria*
- *Gortyna borelii lunata*
- Лицена - *Lysaena dispar*
- Полиоматус - *Polyommatus eroides*
- Карабус - *Carabus variolosus*
- Обикновен сечко - *Cerambyx cerdo*
- Бръмбар рогач - *Lucanus cervus*
- Буков сечко - *Morimus funereus*
- *Осмодерма - *Osmoderma eremita*
- Рисодес - *Rhysodes sulcatus*
- *Алпийска розалия - *Rosalia alpina*
- Ивичест теодоксус - *Theodoxus transversalis*
- Кордулегастер - *Cordulegaster heros*

Растения

- Червено усойниче - *Echium russicum*
- Обикновена пърчовка - *Himantoglossum caprinum*
- Карпатска тоция - *Tozzia carpathica*
- *Dicranum viride*
- *Vuxbaumia viridis*